

Den 23. oktober 2008 afgav jeg en endelig rapport om inspektionen den 6. marts 2008 af Arresthuset i Holstebro. I rapporten anmodede jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog i den anledning en udtalelse af 27. januar 2009 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udtalelse af 24. november 2008 fra Arrestinspektøren for Nord- og Midtjylland og arrestforvareren.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2.1 Bygningen mv.

I min endelige rapport skrev jeg bl.a. at arresthuset den 19. februar 2008 blev besøgt af en arkitekt med henblik på renovering af bygningskader. Rapporten gengiver nogle konkrete skader på bygningen som skulle udbedres.

Jeg bad arresthuset oplyse om skaderne var udbedret eller – hvis dette endnu ikke var sket – om underretning når det er sket.

Arresthuset har oplyst at renovering og udbedring af skimmelsvamp i personalets soverum, kondikælder, depotkælder samt arrestens indgang er sat i gang. Der er yderligere foretaget udskiftning af tagrender og lyskasser og nedgravet nye dræn på bagsiden af arresthuset. Den igangværende renovering forventes at være færdig i løbet af foråret 2009.

Direktoratet har henholdt sig til det ovennævnte.

Arresthuset har den 17. december 2008 supplerende oplyst at malerarbejdet er afsluttet, bortset fra maling af arresthusets indgang (og personalekontor). Der stiger fortsat fugt op i bygningen på dette sted hvorfor det nærmere skal undersøges hvad der kan gøres ved fugtproblemet.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder fortsat om at modtage underretning når fugtproblemet er løst, og renoveringen herefter er helt færdig.

I rapporten gik jeg ud fra at arresthuset i forbindelse med den nye regionsværkme-
sters tiltræden ville overveje om halvtaget kan udbygges til et egentligt (mindre) lager.

Arresthuset har oplyst at udbygning af halvtaget nu ikke vil have nogen indflydelse på
arbejdsdriften hvorfor der ikke aktuelt arbejdes med planer om en udbygning.

Direktoratet har oplyst at direktoratet sammen med den tekniske chef vil besigtige det
gamle kedelhus i gården for at undersøge om bygningen og området kan sikres mod
undvigelse mv. således at gården på ny kan anvendes til beskæftigelse.

*Jeg har noteret mig det oplyste og beder om underretning om resultatet af direktora-
tets overvejelser efter besigtigelsen.*

Ad punkt 2.2 Celler og gangarealer

I min rapport henviste jeg til den vejledning som Direktoratet for Kriminalforsorgen ud-
sendte til samtlige kriminalforsorgens institutioner medio august 2002 om vedligehold-
else af madrasser. Det fremgår bl.a. af vejledningen at man med jævne mellemrum
skal lade madrassen få en uges hvil i et tørt rum. Baggrunden for min henvisning var
at i en af de celler som jeg besigtigede, var de to madrasser på sengen "lagt døde".

I den endelige rapport bad jeg således direktoratet om en udtalelse om den manglen-
de vedligeholdelse af madrasserne i arresthuset.

Arresthuset har oplyst at arresthuset efter inspektionen har tildelt hver celle en ekstra
madrass. Personalet har henstillet til de indsatte at madrasserne stilles på højkant med
jævne mellemrum. På grund af fugt i depotkælderen er der for tiden ikke mulighed for
at opbevare ekstra madrasser.

Direktoratet har oplyst at man har drøftet med arresthuset om der kunne være alterna-
tive opbevaringsmuligheder til de ekstra madrasser. Da arresthuset råder over meget
begrænset plads til opbevaring i kælderen, og da der nu er kommet en regionsværk-
mester på 1. salen, ser arresthuset ikke andre muligheder end at opbevare madras-
serne på cellen.

Direktoratet har endvidere oplyst at man ved kontakt til arresthuset vil få oplyst status
på undersøgelsen af fugtproblemer med henblik på at vurdere spørgsmålet om opbe-
varing af madrasserne. Direktoratet ville vende tilbage til sagen over for mig.

*Jeg har noteret mig det oplyste om den nuværende manglende mulighed for opbeva-
ring i arresthuset.*

Jeg afventer fortsat direktoratets underretning om resultatet af undersøgelsen af fugtproblemerne, jf. også ovenfor under pkt. 2.1, og i forlængelse heraf oplysninger om den endelige afklaring af mulighederne for opbevaring af madrasserne.

I rapporten henstillede jeg til arresthuset at gennemgå celleinventaret med henblik på at udskifte det celleinventar som er meget slidt. Jeg bad arresthuset om oplysninger om i hvilket omfang arresthuset herefter ville udskifte celleinventaret.

Arresthuset har oplyst at der er sket en udskiftning af celleinventaret på dobbeltcellen inden for de sidste 4 år. Endvidere er der i 2 celler udskiftet brikse inden for samme tidsrum. Efter gennemgang af celler har arresthuset konstateret at 12 celler har et meget slidt og utidssvarende inventar.

Direktoratet har meddelt arresthuset at det i starten af 2009 vil få en særbevilling til at udskifte møbler i de 12 celler.

Jeg tager til efterretning at arresthuset har gennemgået cellerne og har noteret mig det oplyste om direktoratets bevilling. Da jeg går ud fra at udskiftningen af celleinventaret også vil ske i starten af 2009, foretager jeg mig ikke mere på dette punkt.

Ad punkt 2.3.1 Toilet og bad

Jeg gik i min rapport ud fra at arresthuset havde færdiggjort den midlertidige reparation af en del af væggen i baderummet og loftet i det ene toiletrum. Jeg bad om underretning herom.

Arresthuset har oplyst at reparation af loft mv. i toiletrummet efter fugtproblemer er tilendebragt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg henstillede i rapporten til arresthuset at der på alle toiletter gøres rensesvæske tilgængelig for de indsatte og opsættes en vejledning i brugen heraf.

På baggrund af en skrivelse fra direktoratet af 26. marts 2003 bad jeg for en ordens skyld også arresthuset om at oplyse om der ved håndvaskene er flydende håndsæbe og engangshåndklæder eller håndklæderuller.

Arresthuset har oplyst at renssevæske efter inspektionen er gjort tilgængelig på toiletterne, og at der er opsat vejledning i brugen heraf.

Arresthuset har også oplyst at der efter inspektionen blev opstillet flydende håndsæbe samt holdere med papirhåndklæder på alle toiletter (og i besøgsrummene, jf. nedenfor under pkt. 2.3.3).

Jeg tager det oplyste om renssevæsken til efterretning. I øvrigt har jeg noteret mig det oplyste om flydende håndsæbe og papirhåndklæder.

Ad punkt 2.3.3 Besøgsrum

I min endelige rapport gik jeg – på baggrund af skrivelsen af 26. marts 2003 fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. pkt. 2.3.1 – ud fra at arresthuset vil sørge for flydende sæbe og engangshåndklæder (eller håndklæderuller) ved håndvasken i besøgsrummet.

Arresthuset har som nævnt ovenfor under pkt. 2.3.1 oplyst at der (også) er opstillet flydende håndsæbe samt beholdere med papirhåndklæder på toiletterne ved besøgsrummet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I rapporten anbefalede jeg arresthuset at male væggene i en anden (mere varm) farve, at sætte et nyt mere tidssvarende gardin op samt at hænge et eller flere yderligere billeder i ramme op, så rummet fremstår med en mere naturlig og venlig besøgsatmosfære, jf. § 48 i varetægtsbekendtgørelsen.

Arresthuset har oplyst at besøgsrummet efter inspektionen er blevet malet i lyse farver. Der er også hængt nye billeder op samt opsat gardiner. Arresthuset har endvidere oplyst at arresthuset har fået bamser og legoklodser fra foreningen SAVN.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3.5 Fritids- og motionsrum

I min rapport bad jeg arresthuset om at oplyse hvad der var sket med motionsudstyret (hvor noget af det var meget slidt eller gået i stykker) siden inspektionen. Jeg bad endvidere om oplysninger om resultatet af ansøgningen til direktoratet om tilskud til indkøb af bl.a. en ny kondicykel.

Arresthuset har bl.a. oplyst at man for egne midler har indkøbt et nyt løbebånd og en mavebænk. Endvidere er der købt diverse reservedele til reparation af det bestående udstyr. Multibænken er repareret.

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets oplysninger. Direktoratet har hertil oplyst at man vil se positivt på en ansøgning om penge til en ny multibænk hvis der opstår problemer med den.

Direktoratet har bl.a. også anført at redskaberne bør udskiftes eller forsøges repareret inden for rimelig tid.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg henstillede til arresthuset at overveje på hvilken måde rummene kan friskes op så de udgør en bedre ramme for de indsattes fritidsaktiviteter. Jeg bad om underretning om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Arresthuset har oplyst at fritidsrummene er blevet malet i ugerne 46-47 hvilket direktoratet har henholdt sig til.

Jeg tager det oplyste til efterretning. Jeg går dog ud fra at arresthuset til stadighed er opmærksomt på at fritidsrummene – inden for de bygningsmæssige rammer – udgør en fornuftig ramme for de indsattes fritidsaktiviteter.

Ad punkt 2.3.6 Gårdtursarealer

Jeg bad i min endelige rapport om arresthusets og Direktoratet for Kriminalforsorgens bemærkninger til at der stadigvæk ikke – uanset det tidligere oplyste i forlængelse af min inspektion i 1999 – var monteret en overdækning over gårdtursarealerne.

Arresthuset har oplyst at man i marts måned 2008 søgte direktoratet om en ekstra bevilling til overdækning af gårdtursarealerne, og at arbejdet hermed blev afsluttet i september 2008.

Arrestinspektøren har beklaget at jeg i 1999 fik oplyst at der var monteret et regnvejrstag.

Direktoratet har beklaget at taget – på trods af oplysningerne herom – ikke blev monteret (i forlængelse af inspektionen i 1999).

Direktoratet har indskærpet over for arresthuset at direktoratet og ombudsmanden skal orienteres hvis det bliver nødvendigt at udskyde eller undlade arbejder som jeg er orienteret om.

Jeg har noteret mig det oplyste om at der i september 2008 kom overdækning.

Jeg er enig med arrestinspektøren og direktoratet i at forløbet er beklageligt. Jeg har endvidere noteret mig direktoratets indskærpelse over for arresthuset.

I min rapport henstillede jeg til arresthuset at friske gårdtursarealerne op ved bl.a. at foretage en grundig hovedrengøring og beplantning i det omfang det er muligt.

Jeg oplyste også i rapporten at det er min opfattelse at ét større gårdtursareal ville være en gevinst for de indsatte. Jeg noterede mig foreløbigt arresthusets indvendinger imod at fjerne mellemvæggen og bad inden jeg foretog mig videre, Direktoratet for Kriminalforsorgen om en udtalelse.

Arresthuset har oplyst at der i gårdtursarealerne efter inspektionen kom nye planter. På det resterende areal med jord er der pålagt granitskærver. Der blev i april måned 2008 indkøbt to bord-/bænkesæt. Gårdtursarealet er rengjort i det omfang det har været muligt.

Med hensyn til muligheden for at gøre de to gårdtursarealer større ved at fjerne den midterste afstøbning, har arresthuset som svar på min endelige rapport oplyst at dette ikke umiddelbart kan lade sig gøre da det vil medføre en vis risiko for sammenstyrtning. Vurderingen er foretaget med en arkitekt. Arresthuset har afslutningsvist oplyst at projektet med bygning af et helt nyt gårdtursareal på nuværende tidspunkt ikke kan lade sig gøre på grund af manglende økonomisk formåen.

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets oplysninger og har henvist til at arkitekten over for direktoratet har bekræftet den ovennævnte vurdering.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg går dog ud fra at arresthuset på et senere tidspunkt genovervejer indretningen af gårdtursarealet hvis der opstår en økonomisk mulighed for dette.

Ad punkt 3.2 Fritid

I min rapport noterede jeg mig at udenlandske indsatte i arresthuset kan bestille udenlandske bøger og tidsskrifter fra biblioteket. Jeg bad arresthuset om nærmere oplys-

ninger om de indsattes mulighed for – udover fremsendelse via ambassaderne – at få adgang til (aktuelle) udenlandske aviser, og om arresthuset benytter sig af muligheden for at printe udenlandske aviser fra internettet. Jeg anbefalede også at arresthuset printer boglister (vedrørende danske og udenlandske bøger) ud til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning. Jeg anmodede om underretning i anledning af mine to ovennævnte anbefalinger.

Arresthuset har oplyst at udenlandske indsatte fra dag til dag kan få udenlandsk litteratur fra det lokale bibliotek. Tidsskrifter og udenlandske aviser vil arresthuset fortsat – i det omfang de udenlandske indsatte ønsker det – bestille igennem ambassaderne. Arresthuset har endvidere oplyst at der ikke hidtil er blevet printet udenlandske aviser ud, men at arresthuset fremover vil benytte sig af denne mulighed. Arresthuset har også oplyst at der er bestilt et mindre antal bøger på engelsk, tysk og polsk. Der er endvidere hængt en bogliste op.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.3 Undervisning

I min rapport gik jeg ud fra at arresthuset ikke havde en pc til undervisningsbrug. Jeg var i den forbindelse opmærksom på at undervisningen på cellerne giver nogle begrænsninger for brugen af pc.

Imidlertid henstillede jeg til arresthuset alligevel at overveje at anskaffe en pc til undervisningsbrug – f.eks. en bærbar pc uden internetadgang. Jeg bad arresthuset oplyse hvad der skete i anledning af min henstilling.

Arresthuset har oplyst at der i juni måned 2008 er indkøbt en bærbar pc som bruges til undervisning i dansk og matematik (tekstbehandling).

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets oplysninger.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 4. Lægebetjening og misbrugsafvænnning

I min endelige rapport bad jeg arresthuset om nærmere at beskrive hvorledes udvælgelsen af de indsatte der skal underkastes urinprøvekontrol, tilrettelægges – og om en udtalelse om hvorvidt tilrettelæggelsen er i overensstemmelse med undersøgelsesvejledningen. Jeg bad om at udtalelsen blev sendt via direktoratet.

Arresthuset har oplyst at arresthuset efter min inspektion har taget den procedure for stikprøvevis udtagning af urinprøver som fremgår af klientsystemet, i brug.

Direktoratet har henholdt sig til arresthuset udtalelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.4 Telefon

I min rapport bad jeg arresthuset og direktoratet om en udtalelse om hvordan bestemmelserne i husordenen af 14. februar 2008 om arresteres telefonsamtaler blev administreret.

Jeg henstillede samtidig til arresthuset at revidere husordenen så den bliver i overensstemmelse med varetægtsbekendtgørelsens §§ 75 og 76 og bad om underretning herom.

Arresthuset har oplyst at varetægtsarrestanter altid kan ringe til forsvareren. Arresthuset har endvidere oplyst at varetægtsarrestanter uden brev- og besøgskontrol kan føre telefonsamtaler i det omfang det er praktisk muligt, jf. varetægtsbekendtgørelsens § 75. Arresthuset har endelig oplyst at husordenen – som jeg har modtaget en kopi af til min orientering – nu er tilrettet i overensstemmelse med bemærkningerne i min rapport.

Direktoratet har henholdt sig til det oplyste og beklager at husordenen ikke har haft en ordlyd som har været i overensstemmelse med praksis og bekendtgørelsen.

Jeg tager det oplyste om arresthusets revision af husordenen – som jeg som nævnt har modtaget en kopi af, jf. også nedenfor under pkt. 6.5 – til efterretning.

Jeg er enig med direktoratet i beklagelsen.

Ad punkt 6.5 Talsmandsordning

I rapporten noterede jeg mig at der i husordenen er oplysninger om muligheden for at vælge en talsmand, men jeg forstod umiddelbart at der ikke var fastsat nærmere regler om ordningen, jf. § 8 i talsmandsbekendtgørelsen.

Jeg fandt det beklageligt at arresthuset – på trods af direktoratets skrivelse fra 2001 herom – så vidt ses ikke havde fastsat regler om talsmandsordningen. Herefter hen-

stillede jeg i rapporten at der snarest muligt kom regler om talsmandsordningen og anmodede arresthuset om at modtage kopi af reglerne.

Arresthuset har oplyst at der nu er skrevet regler om talsmandsordningen i husordenen. Det fremgår bl.a. af disse regler at der afholdes valg af talsmand hvert halve år, eller når talsmanden bliver løsladt eller overført til anden institution. Der er endvidere fastsat regler for proceduren for valg af talsmand, herunder om at optælling af afgivne stemmer kontrolleres af personalet samt de opstillede talsmandskandidater. Endelig fremgår det at der hver anden måned afholdes drøftelser med ledelsen samt personalets tillidsrepræsentant.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 8. Gennemgang af rapporter

I min rapport bad jeg om at modtage kopi af magtanvendelsesrapporten med j.nr. 2007/541/00026-0001.

Arresthuset har med sin udtalelse af 24. november 2008 vedlagt rapporten (som rettelig har j.nr. 2007/541/00040-0003). Arresthuset har beklaget at den ikke var sendt med fra starten. Af rapporten fremgår det at der blev tilkaldt en læge, og at der 30 minutter efter blev foretaget et lægetilsyn. Felterne "11. Er der konkret mistanke om sygdom, herunder tilskadekomst i forbindelse med anvendelsen:" og "15. Lægens bemærkninger/resume" er imidlertid ikke udfyldt.

Direktoratet har henholdt sig beklagelsen.

Jeg har noteret mig beklagelsen.

Jeg er tidligere i lignende tilfælde gået ud fra at baggrunden for at felterne til lægens bemærkninger ikke har været udfyldt, er at lægen ikke har haft bemærkninger om den indsattes helbredstilstand efter magtanvendelse fordi der ikke var tilskadekomst mv. Jeg er således gået ud fra at der normalt i sådanne tilfælde – eventuelt blot med angivelse af et minus eller lignende – sker udfyldelse af alle felterne således at det udtrykkeligt fremgår af rapporten hvis lægen ikke har haft bemærkninger.

Jeg går også ud fra at Arresthuset i Holstebro normalt sørger for at alle felterne bliver udfyldt.

I rapporten bad jeg i en forhørssag om fund af Ecstasy-piller også om at modtage kopi af den nævnte "særskilte rapport" om fundet af pillerne. Endvidere bad jeg arresthuset

om at oplyse hvorvidt arresthuset havde oprettet en sag i anledning af det oprindelige fund af pillerne hos den indsatte der efter det oplyste tilsyneladende overdrog pillerne til en andet konkret indsat (541/2006/0023).

Arresthuset har som bilag til sin udtalelse vedlagt den særskilte rapport om fundet af Ecstasy-pillerne. Arresthuset har endvidere oplyst at der blev oprettet en disciplinærsag på den indsatte der efter det oplyste overdrog pillerne.

Direktoratet har henholdt sig til det som arresthuset har anført.

Direktoratet har dog beklaget at den "særskilte rapport" ikke oprindeligt var med. Direktoratet vil meddele arresthuset dette.

Direktoratet har endvidere oplyst at arresthuset har vedlagt forhørsprotokollen som har j.nr. 541/2006/0022 i den anden disciplinærsag.

Jeg har modtaget den "særskilte rapport" om fundet af pillerne og beklagelsen af at jeg ikke oprindeligt modtog denne.

Jeg har også modtaget den ovennævnte forhørsprotokol om overdragelsen af pillerne og har således noteret mig at der også er oprettet en disciplinærsag om overdragelsen af pillerne.

I rapporten skrev jeg at jeg i flere andre sager alene havde modtaget bødeforlægget eller forhørsprotokollen – og således ikke noget eventuelt bagvedliggende materiale. I tilfælde af at der findes yderligere materiale i form af rapporter, notater mv. til alle de sager som jeg allerede havde modtaget, bad jeg om at modtage dette materiale, jf. min anmodning af 6. marts 2008.

Arresthuset har med sin udtalelse vedlagt rapporter af 11. september 2008 (til forhørssagen 541/2006/0025 om bl.a. besiddelse af en mobiltelefon) og 25. januar 2008 (til forhørssagen 541/2008/0001 om forsøg på undvigelse). Arresthuset har telefonisk den 19. december 2008 oplyst over for direktoratet at i de tilfælde hvor der foreligger yderligere materiale, er dette nu fremsendt.

Direktoratet finder det beklageligt at rapporterne og eventuelt andet materiale ikke oprindeligt blev fremsendt. Direktoratet ville meddele arresthuset dette.

Jeg har noteret mig beklagelserne vedrørende det materiale som jeg ikke oprindeligt modtog, men som jeg nu efter min endelige rapport har modtaget. Jeg henviser i øv-

rigt til pkt. 8.1.6 nedenfor om min endelige vurdering af de to sagers begrundelse set i lyset af de nu modtagne to rapporter.

Ad punkt 8.1.6 Begrundelse

Som nævnt lige ovenfor under pkt. 8. bad jeg i min rapport om to rapporter i to forskellige sager for at tage stilling til begrundelserne i sagerne. I begge sager gik jeg ud fra at rapporterne ikke indeholdt oplysninger som ikke allerede er gengivet i notaterne.

Jeg har gennemgået rapporterne og konstateret at min antagelse i de to sager for så vidt angår indholdet af rapporterne er korrekt.

På side 28 i min endelige rapport gav jeg udtryk for at der i en sag om fund af piller i stedet for straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 5, burde have været henvist til § 67, nr. 7, idet sagen ud fra det foreliggende materiale alene omhandler besiddelse af ulovlige stoffer – og ikke (også) indtagelse af sådanne stoffer. Jeg bad om bemærkninger til min retsopfattelse.

Arresthuset har med henvisning til rapporten oplyst at der er tale om besiddelse af ulovlige stoffer. Arresthuset har herefter tilsluttet sig min (rets)opfattelse.

Arresthuset har ikke kunnet udtale sig om hvorvidt dette i den konkrete sag har haft betydning for strafudmålingen.

Arresthuset har endvidere generelt oplyst at der i normalreaktionsskemaet skelnes mellem indtagelse af hash og besiddelse/indsmugling af hash. Det samme gør sig gældende vedrørende hårde stoffer og dopingmidler.

Direktoratet har tilsluttet sig det som arresthuset har anført om at der rettelig burde have været henvist til straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 7, idet der er tale om besiddelse af hårde stoffer.

Direktoratet har endvidere tilsluttet sig at der skelnes mellem indtagelse af og besiddelse/indsmugling af hårde stoffer. Sondringen besiddelse og/eller indtagelse af ulovlige stoffer (samt et forkert valg af retsgrundlag i den forbindelse) kan således have betydning for umålingen af disciplinærstraffen.

Direktoratet har beklaget fejlen og vil meddele arresthuset dette.

Jeg forstår at direktoratet har foretaget en fornyet gennemgang af sagen med inddragelse af den tidligere overvagtimester der traf afgørelsen. Direktoratet har bl.a. oplyst over for mig at forholdet rettelig skulle have været henført under bestemmelsen i § 67, nr. 7, og dermed sanktioneret i overensstemmelse hermed.

Jeg har noteret mig direktoratets beklagelse. Det ser umiddelbart ud til at den forkerte henvisning ikke har ført til at den indsatte fik en hårdere disciplinærstraf end han skulle have efter praksis. Jeg bemærker dog herved at jeg hverken med min endelige rapport eller nu har foretaget en vurdering af selve strafudmålingen.

I min rapport gik jeg på side 29 ud fra at baggrunden for at arresthuset havde anvendt klientsystemets modul til i to disciplinærsager at træffe afgørelser om andre reaktioner end disciplinærstraf efter § 67 i straffuldbyrdelsesloven, i det ene tilfælde var at sagen startede som en disciplinærsag, og at det først efterfølgende blev vurderet at der kun skulle anvendes andre reaktioner end disciplinærstraf efter straffuldbyrdelsesloven. I det andet tilfælde gik jeg ud fra at der var tale om at sagen fra starten af vedrørte både disciplinærstraf og andre reaktioner efter straffuldbyrdelsesloven.

Jeg bad arresthuset oplyse om dette er korrekt forstået.

Arresthuset har oplyst at begrundelserne (gengivet ovenfor) for at sagerne startede som disciplinærsager i klientsystemet er korrekt forstået.

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets udtalelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad i forlængelse heraf direktoratet om at udtale sig generelt om hvorvidt der i de såkaldte "blandede sager" skal anvendes mere end et modul – således at der f.eks. i anledning af ét forhold i en og samme sag både anvendes modulet til sager om disciplinærstraf til at træffe afgørelse om f.eks. strafcelle og samtidig et andet modul i klientsystemet til at træffe afgørelse om f.eks. overførsel til et andet arresthus.

Direktoratet har hertil bl.a. oplyst følgende:

"... at såfremt der i en sag vedrørende en indsat træffes afgørelse om flere forskellige reaktioner, skal samtlige de relevante moduler i Klientsystemet anvendes. Hvis der f.eks. samtidig træffes afgørelse om disciplinærstraf og udelukkelse

fra fællesskab, bør der udfærdiges notater både i disciplinærstraf- og udelukkesmodulene”

Jeg har noteret mig det oplyste om brugen af flere moduler i klientsystemet.

Baggrunden for mit ovennævnte spørgsmål var bl.a. at to sager som jeg havde modtaget, udmundede i andre reaktioner end disciplinærstraf, jf. side 28, 4. afsnit, i min endelige rapport.

På baggrund af at direktoratet har bekræftet at min forståelse for brugen af modulerne i klientsystemet er korrekt, forstår jeg umiddelbart at ikke kun modulet til disciplinærsager skulle have været brugt i de to omtalte sager.

Jeg går ud fra at Arresthuset i Holstebro fremover anvender modulerne i klientsystemet i overensstemmelse med direktoratets udtalelse ovenfor.

Herudover går jeg også ud fra at direktoratet vil overveje om der er behov for at skrive til alle kriminalforsorgens institutioner om brugen af flere moduler samtidig, jf. direktoratets udtalelse af 27. januar 2009 citeret ovenfor. Jeg beder direktoratet underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Ad punkt 8.1.7 Kompetence mv.

I min rapport bemærkede jeg at det ikke fremgår af husordenen af 4. februar 2008 eller af andet materiale som jeg modtog forud for inspektionen, hvem der træffer afgørelse i disciplinærsager.

Jeg gik ud fra at overvagtimesteren har bemyndigelse til at træffe afgørelse i disciplinærsager som det er sket i tre sager. Da der tilsyneladende ikke var fastsat lokale regler om kompetencen, gik jeg ud fra at arresthuset snarest ville fastsætte sådanne regler om hvem der kan behandle og træffe afgørelse i bl.a. disciplinærsager, jf. direktoratets vejledning (nr. 11991 af 29. juni 2001) herom.

Jeg bad således om at modtage en kopi af de lokale regler når de var fastsat.

Samtidig bad jeg om oplysninger om ledelsens tilsyn med området.

Arresthuset har oplyst at det som hovedregel er arrestforvareren og dennes overvagtimester der træffer afgørelse i disciplinærsager (med forhør). Sager der kan afgøres med et bødeforlæg, f.eks. sager om positive urinprøver, afgøres dog at det vagt-

havende personale. Dette fremgår tilsvarende af et notat af 23. september 2008 om kompetencefordelingen.

Arresthuset har endvidere bl.a. oplyst at alle rapporter lægges på arrestforvarerens skrivebord til gennemsyn.

Direktoratet har efter aftale med arrestinspektøren om ledelsens tilsyn med området oplyst at arrestinspektøren med "jævne mellemrum" via klientsystemets rapporter vil foretage stikprøvevis kontrol af disciplinærsagerne.

Jeg har noteret mig det oplyste om kompetenceforholdene i arresthuset som i ovennævnte med vejledningen fremgår af det ovennævnte notat af 23. september 2008.

Jeg har også noteret mig det oplyste om arbejdsgangene med at sagerne lægges på arrestforvarerens bord til gennemsyn. Jeg går ud fra det oplyste umiddelbart ud fra at arrestforvareren får sagerne til gennemsyn efter der er truffet afgørelse i dem. Jeg henleder arresthusets opmærksomhed på at ledelsen – hvis min antagelse er korrekt – yderligere skal inddrages også under behandlingen af en sag i det omfang det fremgår af pkt. 7, i vejledningen om delegation, jf. side 30 i min endelige rapport.

Arresthusets kompetencenotat af 23. september 2008 indeholder intet om de ovennævnte arbejdsgange om gennemsyn og tilsyn. Jeg anbefaler med henvisning til vejledningen at dette kommer til at indgå i arresthusets lokale regler/kompetencenotat.

Under mine inspektioner af Arresthuset i Svendborg og Arresthuset i Assens – hvor den nye arrestinspektør for Syd- og Sønderjylland og Fyn pr. 1. januar 2008 deltog – blev spørgsmålet om arrestinspektørens inddragelse i sagsbehandlingen mundtligt drøftet på en mere overordnet måde. Det var dog navnlig spørgsmålet om behandlingen af klager over institutionerne til direktoratet der blev drøftet.

Jeg henviser til det som jeg har anført nedenfor under pkt. 9.5 om kontrol/tilsyn med sager om håndjern og klagesagerne i øvrigt.

Jeg beder i forlængelse af de oplysninger jeg har noteret mig under pkt. 9.5, og det ovennævnte, om uddybende oplysninger om hvordan arrestinspektøren i sagerne om disciplinærstraf vil blive inddraget, navnlig i lyset af det som er anført i vejledningen ovenfor om ledelsens tilsyn. Jeg beder således om nærmere oplysninger om hvor ofte arrestinspektøren agter at foretage stikprøvekontrollen (jf. pkt. 9.5 om kontrol med "jævne mellemrum" i hvert fald i sager om håndjern).

Jeg beder endvidere om nærmere oplysninger om hvordan arrestinspektøren systematisk vil følge op på sådanne kontroller i alle typer af sager.

Jeg anbefaler at spørgsmålet om arrestinspektørens tilsyn mv., i hvert fald overordnet, skrives ned – f.eks. i det ovennævnte kompetencenotat.

Ad punkt 8.1.9 Protokollen

I min rapport gik jeg ud fra at baggrunden for at jeg ikke modtog sagerne med nogle mellemliggende allokeringnumre, var at disse sager ikke udmundede i disciplinærstraf, men med andre reaktioner som faldt uden for min anmodning af 6. marts 2008. Jeg bad arresthuset om at oplyse om dette er korrekt og i modsat fald oplyse hvad sagerne med de mellemliggende allokeringnumre handler om.

Arresthuset har oplyst at man nu har fremsendt 13 sager med de mellemliggende allokeringnumre. Arresthuset har beklaget at sagerne ikke oprindeligt var sendt med. Desuden har arresthuset beklaget et det må antages at de øvrige sager som arresthuset ikke har fundet, ikke har udmundet i disciplinærstraffe. Arresthuset har også oplyst at det ikke med IT-kontorets hjælp har været muligt at finde de manglende sager.

Direktoratet har henholdt sig til arresthuset beklagelse af at de 13 sager ikke oprindeligt var sendt med. Direktoratet finder det også beklageligt at det ikke har været muligt at afklare hvad sagerne med de mellemliggende allokeringnumre er mundet ud i og vil meddele arresthuset dette.

Endelig har direktoratet oplyst at man på ny vil forsøge at finde en forklaring vedrørende de manglende sager og herefter vende tilbage til mig.

Jeg har ikke foretaget en gennemgang af de sager som jeg nu har modtaget. Baggrunden for mit spørgsmål var at sikre mig at arresthuset lever op til kravene i disciplinærstrafvejledningen om brugen af en protokol, jf. pkt. 8.1.9 i min endelige rapport, og at sagerne – f.eks. til brug for kontrol – er tilgængelige.

Jeg afventer således underretning om resultatet af direktoratets forsøg på at finde en forklaring vedrørende de manglende sager.

Ad punkt 8.1.11.1 Betingelser

I min endelige rapport bad jeg arresthuset oplyse hvilken status de pågældende indsatte havde i to sager hvor der skete konfiskation med henvisning til § 73 i straffuldbyrdelsesloven, og hvor den indsattes status ikke fremgår af materialet.

Arresthuset har oplyst at der i begge sager var tale om afsonere.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 8.1.12 Særlig let adgang til domstolsprøvelse

I min endelige rapport stillede jeg i forhold til konfiskation af en mobiltelefon spørgsmål til den manglende vejledning om den særlige lette adgang til domstolsprøvelse.

Arresthuset har i sin udtalelse bl.a. udtalt følgende:

”...at man ikke kan oplyse om årsagen til den manglende oplysning i protokollen om vejledning vedrørende domstolsprøvelse, idet sagen er behandlet af en tidligere ansat arrestforvarer.”

Direktoratet har oplyst at det fremgår af forhørsprotokollen at mobiltelefonen har en anslået værdi større end 275 kr.

Direktoratet har oplyst at man har opfattet sagen således at forhørslederen har vurderet at mobiltelefonen havde en sådan værdi at der var mulighed for domstolsprøvelse.

Direktoratet har derfor beklaget den manglende oplysning i protokollen om vejledning vedrørende domstolsprøvelse. Direktorat vil meddele arresthuset dette.

Jeg er enig i direktoratets beklagelse af den manglende vejledning om domstolsprøvelse.

Ad punkt 8.2.1 Betingelser

I rapporten bad jeg arresthuset om en udtalelse om grundlaget for anbringelsen i en enkelt sag, jf. navnlig den anden betingelse i straffuldbydelseslovens § 71.

Arresthuset har oplyst at grundlaget for anbringelsen ikke kan oplyses idet afgørelsen er truffet af en tidligere ansat arrestforvarer.

Arresthuset har dog oplyst at afgørelsen om forhørscelleanbringelse rettelig er truffet af en tidligere ansat overvagtimester der nu gør tjeneste i et andet arresthus. Denne overvagtimester har telefonisk oplyst over for direktoratet at det er en beklagelig fejl at den indsatte blev forhørscelleanbragt idet den anden betingelse i straffuldbydelseslovens § 71 ikke har været opfyldt.

Direktoratet har beklaget at den indsatte har været forhørscelleanbragt når betingelserne herfor ikke har været til stede. Direktoratet vil meddele arresthuset dette.

Direktoratet har hertil oplyst at man vil undersøge om den pågældende har krav på erstatning.

Jeg er enig i direktoratets beklagelse af den uberettigede anbringelse og har i øvrigt noteret mig det oplyste.

Jeg beder direktoratet om at underrette mig om resultatet af direktoratets undersøgelse af om den pågældende indsatte har et erstatningskrav.

Ad punkt 8.2.2 Varighed og ophør

I rapporten bad jeg for en ordens skyld arresthuset om at bekræfte at den tid som den indsatte var anbragt i forhørscelle, blev fradraget i udståelsen af strafcelle.

Arresthuset har bekræftet at tiden for forhørscelleanbringelsen er fradraget i udståelsen af strafcelle.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 8.2.3 Begrundelse

Jeg bad arresthuset om en udtalelse om overholdelsen af bekendtgørelsens § 3, stk. 3, – herunder hvilken begrundelse den indsatte er orienteret om. Jeg bad også arresthuset om at oplyse om der foreligger notat herom. Endelig bad jeg arresthuset oplyse om den indsatte havde ønsket at udtale sig.

Arresthuset har oplyst at den indsatte blev orienteret om begrundelsen for anbringelsen, men at der ikke er oplysninger om indholdet af denne begrundelse. Feltet med overskriften "Indsattes udtalelse" er ikke udfyldt. Det fremgår ikke om det skyldes at den indsatte ikke har haft lejlighed til at udtale sig i forhold til afgørelsen om anbringelse i forhørscellen, eller om den indsatte ikke havde nogen bemærkninger eller ikke ønskede at udtale sig. Arresthuset henviser til at afgørelsen er truffet af en tidligere ansat arrestforvarer, og at der ikke foreligger noget notat på sagen.

Direktoratet har oplyst at den tidligere arrestforvarer har oplyst at det beror på en beklagelig fejl at det ikke fremgår hvilken begrundelse den indsatte er orienteret om, og at feltet indsattes udtalelse ikke er udfyldt.

Direktoratet har også beklaget at begrundelsen for forhørsceleanbringelsen ikke fremgår af sagen. Direktoratet beklager endvidere at feltet med "indsattes udtalelse" ikke er udfyldt.

Jeg er enig i direktoratets beklagelser af sagsbehandlingen.

Jeg går ud fra at arresthuset normalt vil lave et udtrykkeligt notat herom i tilfælde af at den indsatte ikke har haft nogle bemærkninger til sagen eller ikke har ønsket at udtale sig.

Ad punkt 8.3 Midlertidig udelukkelse fra fællesskab

I rapporten bad jeg arresthuset om at oplyse om der i sagen er udarbejdet et notat "til klienten" – og i givet fald sende mig en kopi heraf.

Arresthuset har bl.a. oplyst at der ikke er udarbejdet "notat til klienten" idet den pågældende ikke ønskede en kopi udleveret.

Efter reglerne om afskæring af partsaktindsigt – og dermed også af omfanget af begrundelse – i § 9. stk. 4, i forvaltningsloven, skal den indsatte i såkaldte "rene sager" om udelukkelse fra fællesskab ikke have en almindelig fuld begrundelse hvis den indsatte anmoder herom.

Jeg beder direktoratet om at oplyse om det forhold at klienten – f.eks. efter at han har fået den mundtlige afgørelse – ikke ønskede et notat "til klienten" udleveret, fører til at arresthuset ikke skal udarbejde notatet i klientsystemet alligevel.

Ad punkt 8.3.1 Betingelser

I min rapport skrev jeg at i afgørelsen om midlertidig udelukkelse (notatet "til sagen") er feltet med overskriften "Baggrund" ikke udfyldt, og at afgørelsen således ingen oplysninger indeholder om det faktiske grundlag for afgørelsen. Jeg anførte også at det fremgår af afgørelsen at den indsatte er orienteret om hvilke retsregler afgørelsen er truffet efter, og om sine muligheder for at udtale sig i sagen inden der træffes afgørelse, men at feltet med overskriften "Indsattes udtalelse" ikke er udfyldt.

Jeg gik ud fra at den indsatte ikke havde ønsket at udtale sig i sagen – og at der normalt udtrykkeligt gøres notat herom under feltet "Indsattes udtalelse". Jeg bad arresthuset om at oplyse om min antagelse er korrekt.

Jeg bad også arresthuset om en udtalelse om den manglende udfyldelse af feltet "Grundlag" med oplysninger om de faktiske omstændigheder som arresthuset har tilagt væsentlig betydning for afgørelsen om midlertidig udelukkelse af fællesskab (og som den indsatte ikke kan få aktindsigt på baggrund af bestemmelsen i forvaltningslovens § 9, stk. 4, om "begrænset" begrundelse i bl.a. sager om udelukkelse fra fællesskab).

Arresthuset har bl.a. oplyst at den indsatte ikke havde noget ønske om at udtale sig, og at det beror på en fejl at feltet ikke blev udfyldt.

Arresthuset har beklaget at feltet med overskriften "Baggrund" ikke er udfyldt.

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets oplysninger og beklagelser.

Jeg er enig i beklagelserne af sagsbehandlingen og har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 9.5   Kompetence

I rapporten anmodede jeg arresthuset om at oplyse om der er fastsat interne regler om delegation af kompetencen på dette område (håndjern) og i givet fald sende mig en kopi heraf.

Jeg anmodede tillige om oplysning om ledelsens tilsyn med anvendelsen af håndjern.

Arresthuset har oplyst at der er en lokal bemyndigelse (udarbejdet den 5. november 2007) om at det som udgangspunkt er arrestforvareren eller overvagtimesteren der træffer afgørelse i sagerne. Dog kan den tilstedeværende funktionær som er ansvarlig for det pågældende tjenesteområde, træffe beslutning om anvendelse af håndjern hvis forholdene i det enkelte tilfælde ikke tillader at man afventer en beslutning fra en kompetent person.

Arrestinspektøren har om ledelsens tilsyn med området oplyst at arrestinspektøren med "jævne mellemrum" via klientsystemet vil foretage stikprøvevis kontrol af anvendelsen af håndjern i arresthuset.

Arrestinspektøren har også bemærket at den almindelige klagesagsbehandling giver arrestinspektøren et ganske godt indblik i den enkelte institutions håndtering af blandt andet anvendelsen af håndjern.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger og har bemærket at den skriftlige instruks vedrørende delegation i sager om magt og sikringsmidler bør

indeholde en bestemmelse om at ledelsen skal underrettes hvis der i disse sager træffes afgørelse af en person der ikke har kompetencen hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og henviser i øvrigt til min anmodning om uddybende oplysninger samt min anbefaling under pkt. 8.1.7 i denne rapport.

Ad punkt 9.6 Lægetilsyn

I rapporten om anvendelse af håndjern den 31. december 2007 fremgår det derudover af pkt. 15 at der ikke var mulighed for lægetilsyn i Arresthuset i Holstebro *fordi* politiet kom meget hurtigt for at hente den indsatte. Det fremgår af rapporten at Arresthuset i Aalborg som den indsatte blev overført til, blev orienteret herom.

Jeg forstod at arresthuset vurderede at der ikke var behov for lægetilsyn, jf. rapportens pkt. 12. Jeg bad derfor arresthuset om at oplyse hvordan oplysningerne i pkt. 15 skal forstås i relation til behovet for lægetilsyn – dvs. om baggrunden for det manglende lægetilsyn beroede på en vurdering af den indsatte, eller at der ikke var tid til at foretage lægetilsyn fordi politiet kom hurtigt efter hændelsen for at hente den pågældende.

Arresthuset har oplyst at personalet i den konkrete sag vurderede at der ikke var behov for lægetilsyn i forbindelse med brug af håndjern. Arresthuset i Aalborg blev underrettet om at personalet i Holstebro ikke vurderede at der var behov for lægetilsyn, men hvis den efterfølgende lange transport gjorde det nødvendigt, måtte der foretages lægetilsyn i Aalborg Arrest.

Direktoratet har henholdt sig arresthusets udtalelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 9.7 Ophør og varighed

I min rapport fandt jeg det beklageligt at ophørstidspunktet ikke fremgår af rapporten.

Jeg bad arresthuset oplyse mig om ophørstidspunktet for anvendelsen af håndjernet, herunder om den indsatte også havde håndjern på under transporten til den psykiatriske afdeling.

Arresthuset har oplyst at det beror på en forglemmelse at ophørstidspunktet ikke fremgår af rapporten. Den pågældende havde ikke håndjern på under transporten.

Direktoratet har henholdt sig til det som arresthuset har anført, og finder det beklageligt at ophørstidspunktet for anvendelsen af håndjern ikke er anført.

Jeg er enig i direktoratets beklagelse.

Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

Underretning

Denne rapport sendes til Arresthuset i Holstebro, Arrestinspektøren for Midt- og Nordjylland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lennart Frandsen
Inspektionschef